

BETEKENIS

Bouwblok: (Interpretatie, Pijler 3) (Invalshoek (03))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Welke betekenis heeft de foto? Door subjectieve ervaringen of kennis, of door tekens, symbolen of associaties kan foto betekenis hebben, ontroeren, schokken, aan het denken zetten. Tweede laag van foto.

Betekenis: Door individuele (subjectief) ervaringen of kennis, of door tekens, symbolen of associaties (objectief) kan een foto betekenis hebben, kan de foto ontroeren, schokken of ons aan het denken zetten. Ze geven de foto een tweede laag.

Connotaties (= persoonlijke associaties, verbindingen, persoonlijk referentiekader) kunnen een foto betekenis geven. Elementen van foto's die verwijzen naar iets dat niet is afgebeeld zijn tekens of symbolen (spiegel verwijst naar ijdeldheid, gedekte tafel naar rijkdom, fruit naar gezondheid etc.). Symbolen zijn algemeen erkende tekens (kruis, vlag, duif, doodshoofd) en daardoor eenduidiger dan tekens.

Een punctum is een aanwijsbaar detail in een foto dat de beschouwer emotioneel raakt.

De context waarin de foto wordt bekeken (toegevoegde tekst, plaats waar en de wijze waarop de foto wordt gepresenteerd, etc.) beïnvloedt de betekenis.

Er zijn geen vaste regels voor gebruik van beeldelementen om een foto betekenis te geven. Met de beeldelementen bouwt de fotograaf zijn foto op. De beeldelementen kunnen ondergeschikt zijn aan wat de fotograaf wil vertellen. Een onscherp iemand is een sterkere weergave van een vluchtende persoon. Een conflict komt wellicht beter uit in een onevenwichtige foto.

Lang niet alle foto's hebben een inhoud of bedoeling. Er zijn foto's die expressief zijn, bijvoorbeeld een goede beeldopbouw hebben, een krachtige uitstraling of bijzondere sfeer, zonder dat er iets te interpreteren is. Dat feit op zich is óók een interpretatie.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateurs
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **BOODSCHAP, BEDOELING** (Interpretatie, Pijler 3) (Invalshoek (02))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Wat is de boodschap, bedoeling van fotograaf? Soms duidelijk, bijvoorbeeld bij reclame en documentaire fotografie. De motivatie van fotograaf speelt rol. Die wil informeren, iets laten zien, zich uiten, een kwaliteitsfoto maken, iets gedaan krijgen, aandacht trekken, verduidelijken.

Boodschap, bedoeling: Soms heel duidelijk: reclame, documentaire over bijvoorbeeld honger, armoede of milieu. Soms lasterder te duiden en soms heeft fotograaf geen bedoeling of boodschap gehad. De motivatie van de fotograaf speelt hier een rol. De motivatie kan zijn:

- Je wilt informeren: d.m.v. foto's anderen kennis laten maken met het onderwerp op je foto.
- Je wilt je uiten: voor plezier expressieve, mooie foto's willen maken.
- Je wilt een kwaliteitsfoto maken: door vakmanschap gedreven meesterwerk maken.
- Je wilt iets gedaan krijgen: m.b.v. de foto een doelgroep bereiken en ze overhalen iets te doen.
- Je wilt aandacht trekken: foto maken om (zelf als fotograaf) op te vallen.
- Je wilt verduidelijken: d.m.v. foto een zienswijze, boodschap of bedoeling overbrengen.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **COMPOSITIE** (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (01))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Compositie: De ordening van hoofdmotieven, nevenelementen en complementaire vormen binnen het kader van de foto.

De ordening bepaalt hoe wij de foto ervaren: Evenwichtig, harmonieus of chaotisch; statisch of dynamisch; eenvoudig of complex, etc.. Wij onderscheiden:

- Centrale compositie: Hoofdmotief (eenvoudig, bijv. één persoon of voorwerp of meervoudig) in het midden van het beeld en is rond, eliptisch, vierkant, rechthoekig of driehoekig van vorm. Het hoofdmotief vangt aandacht, is monumentaal. De restvorm krijgt automatisch minder aandacht maar moet wel interessant van vorm te zijn.
- Decentrale compositie: Het hoofdmotief staat buiten het centrum of tegen de rand van het kader. De foto kan daarvoor aan een kant zwaarder zijn en vraagt vaak om tegenwicht. Een klein element kan al voldoende zijn. Het beeld is vaak complexer en bouwt vaak meer spanning op dan een centrale compositie. De kijker wordt meer gestuurd door de foto. De gulden snede speelt vaak een belangrijke rol in de compositie.
- Overall compositie: Er is geen sprake van hoofd en nevenmotieven. Alle elementen in de foto zijn even belangrijk, nevenschikt. De blik wordt niet op een aandachtspunt gevangen maar dwaalt over het hele kader. Zonder diepteperspectief wordt zo'n foto vaak saai.
- Symmetrische compositie: Het beeld is aan weerszijde van een (meestal verticale) as gespiegeld. Als die spiegeling perfect is maakt dat de foto vaak saai.

Bouwblok: **HERHALING, RITMIEK** (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (04))
Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Herhaling, ritmiek: Herhaalde elementen in een foto richten de aandacht, leiden de blik. Ze maken de foto interessanter. Kan zowel de ruimtelijkheid van een foto ondersteunen (rij bomen die schuin naar achteren lopen) of in het platte vlak liggen (decoratief patroon).

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

KADRERING

Bouwblok: (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (03))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Kadrering: De selectie van de fotograaf, het vakje dat door de foto uit de werkelijkheid werd gesneden. Bij een open kader loopt het beeld als het ware door over de randen, zijn elementen aan de rand vaak aangesneden. De foto verwijst ook naar beelden die niet op de foto staan. Dit geeft dynamisch effect. Bij een gesloten kader houdt het beeld op bij de kaderranden. De wereld daar buiten speelt geen rol.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateurs
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **KLEURGEBRUIK** (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (09))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Kleurgebruik: Kleuren en combinaties kunnen aandacht trekken en compositie en arrangement beïnvloeden. Kleur-contrasten kunnen harmonieus of schril zijn. Kleuren hebben invloed op gevoel: pasteltinten - tederheid, felle kleuren - hartstocht, blauw - koel, rood - warm, blauw - wijkt, rood - komt op je af. Kleuren variëren in helderheid en verzadiging. Veel verzadigde kleuren maakt foto chaotisch, bont. Monochrome foto's maken foto harmonieus. Zwart-wit is uiterste vorm van monochromie. Zwart-wit is abstractie van de werkelijkheid, daardoor vaak kunstzinniger.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **LIJNWERKING** (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (02))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Lijnwerking: Deze bepaalt hoe de blik van de kijker door de foto wordt gestuurd. Het gaat dan om echte lijnen (zijdant tafel, een arm, een paadje, etc.) of denkbeeldige lijnen (gesuggereerd door vlekken, kleine beeldelementen, licht-donker, etc.).

Een beeld met voornamelijk horizontale en verticale lijnen wordt als rustig, statisch ervaren.

Een beeld met diagonale en kronkelige lijnen wordt als dynamisch ervaren.

De (van links naar rechts) opgaande diagonaal heeft een versnellend effect. De neergaande diagonaal heeft een vertragend effect.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **MANIPULATIE** (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (13))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Manipulatie: Fotobewerkingsprogramma's geven veel mogelijkheden. Zo ook filters, filmkeuze en bewerkingen in doka.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **MATERIAAL** (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (10))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Materiaal: Foto is object van bepaalde afmeting en een textuur. Glanzend (meer scherpte, brilliance), halfmat, parelgans, mat papier. Barietpapier of aquarelpapier. Afdruk op aluminium, perspex. Inhoud foto bepaalt materiaalkeuze.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **ONDERWERP - GENRE - THEMA** (Interpretatie, Pijler 3) (Invalshoek (01))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Wat staat op de foto (onderwerp = wat zie je op de foto), waar kun je de foto mee vergelijken (genre = landschap-, natuur-, portret-, naakt-, documentaire-, stillevens-, architectuur-, macro-, kinderfotografie etc.) en waar gaat de foto over (thema = vergankelijkheid, vervuiling, mobiliteit, schoonheid, tegenstelling, discriminatie, etc.).

Onderwerp: Datgene wat afgebeeld staat op de foto. Bij een serie foto's kan dat iets algemener zijn dan bij een enkele foto.

Genre: Een grotere groep foto's die min of meer over het zelfde gaan. Landschap-, natuur-, portret-, naakt-, documentair-, stillevens-, architectuur-, macro-, kinderfotografie, etc.

Thema: Geeft in heel weinig woorden aan waar de foto in wezen over gaat. Vergankelijkheid, vervuiling, mobiliteit, schoonheid, tegenstellingen, discriminatie, etc. Het onderwerp is concreet maar verwijst door de wijze van afbeelding naar een diepere thematiek. De fotograaf kan vooraf thema kiezen en daar naartoe werken. Vaak ook wordt pas later een thema toegekend aan een intuïtief gemaakte foto.

Bij een serie foto's is een thema gemakkelijker te ontdekken. Soms ook is er geen thema te ontdekken.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: PRESENTATIE (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (11))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Presentatie: Wel of niet een passe-partout (isoleert de foto van omgeving, geeft foto zekere pretentie). De kleur van passe-partout : Wit geeft ruimte, donker sluit op. Kleur passe-partout sluit vaak aan bij kleur in foto. Foto solo presenteren of als onderdeel van reeks of portofolio (samenhang in onderwerp, thema). Foto's kunnen elkaar dan versterken of beconcurreren.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateurs
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **RUIMTE EN PERSPECTIEF** (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (05))
Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Ruimte en perspectief: Foto is twee dimensionale weergave van de werkelijkheid. De ruimte, diepte kan alleen worden gesuggereerd. Een element op de voorgrond, invoerende (convergerende) lijnen, scherp - onscherp en overlappingen geven perspectief.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

TECHNIEK

Bouwblok: (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (12))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Techniek: Fotografisch gereedschap.

Detailering: Hoe groter negatief of sensor, hoe meer detail.

Scherptediepte: Hoe grote sensor hoe minder scherptediepte. Grotere diafragma-opening, meer telelens, hoe kleiner de afstand tot object dat wordt gefotografeerd, hoe minder scherptediepte.

Bestaand licht: Hoge ISO-waarde geeft bij digitale camera meer ruis, bij analoge camera meer korrel (kan functioneel zijn).

Brandpuntsafstand van objectieven (fisheye, groothoek, tele, shift, tilt, macro) hebben fotografisch verschillende uitwerkingen.

Beweging suggereren door: Camera stil te houden en lange sluitertijd (waardoor bewegend object onscherp en omgeving scherp) of camera mee bewegen met bewegend object (waardoor bewegend object scherp en omgeving onscherp) of door in of uit te zomen tijdens opname.

Belichting: Over- of onderbelichting (nachtopname, high- en lowkey) geeft mogelijkheid sfeer te realiseren.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Tijd (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (06))
Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Tijd: Zowel de gebruikte sluitertijd als het tijdstip van de opname, het beslissende moment, kunnen een rol spelen. Denk aan gezichtsuitdrukkingen, bewegingen, gebaren, etc. Ook het verstrijken van tijd waardoor een foto in het verleden wordt geplaatst kan een foto een andere betekenis of gevoelswaarde geven.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: TOON (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (08))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Toon: De toon van de foto heeft betrekking op het contrast, de gradatie én dekking van het beeld.

Contrast gaat over verhouding tussen diepste zwart en helderste licht in de foto. Hard contrast kent krachtige uitersten, zacht of vlak contrast niet.

De gradatie heeft te maken met het verloop van de waarden tussen het diepste zwart en helderste wit. Harde gradatie heeft weinig middentonen, zachte gradatie juist veel middentonen, grijstinten.

De dekking geeft afdrukzwaarte aan. High key (overwegend lichte tonen) en low key (overwegend donkere tonen) zijn de uitersten.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*

Bouwblok: **VERDELING VAN LICHT EN DONKER** (Analyse, Pijler 2) (Beeldelement (07))

Gebruikt (Omcirkel keuze): Ja - Nee

Indien gebruikt, volgorde waarin: (Omcirkel keuze): 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16

Toelichting:

Verdeling van licht en donker: De kwaliteit van licht bepaalt in hoge mate de sfeer van de foto.

De richting van licht heeft invloed op detaillering, de weergave van textuur. Tegenlicht geeft weinig detail. Onderscheid strijklicht, tegenlicht, plat licht, kaal/hard licht, koel, zacht, neutraal, warm licht, flitslicht, invullicht, gereflecteerd licht. Er is verschil tussen ochtend-, middag-, avond- en schemerlicht. Dat geldt ook voor alle vormen van kunstlicht.

De verdeling van licht en donker bepaalt waar de aandacht heen gaat. Het speelt een rol in de compositie en de kijklijn.

*Vrij naar:
- Over foto's gesproken - Hans Brongers,
Simon Ophof - Bond van Nederlandse Amateur
Fotografen Vereniging - ISBN: 9789075979572
- Foto's analyseren & bespreken - Tom
Meerman - Van Duuren Media - ISBN:
9789463562188
- Van maken tot raken - Diana Bokje - Van
Duuren Media - ISBN: 9789463562164*